

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 82/2021**

Het decreet van de Franse Gemeenschap van 22 oktober 2020 is ongrondwettig omdat het de verplichting van een attest van toelating tot het vervolg van de studies diergeneeskunde retroactief verlengt tot het academiejaar 2020-2021

Het decreet van de Franse Gemeenschap van 13 juli 2016 betreffende de studies diergeneeskunde bepaalt dat een student, om die studies na het eerste jaar te kunnen voortzetten, in het bezit moet zijn van een attest van toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus. Om een dergelijk attest te verkrijgen, dient de student batig te zijn gerangschikt na een vergelijkend examen. Aanvankelijk was die verplichting van toepassing tot en met het academiejaar 2019-2020. Bij een decreet van 22 oktober 2020 heeft de Franse Gemeenschap die verplichting verlengd tot het academiejaar 2020-2021.

Bij het Hof is een zaak aanhangig gemaakt in het kader van een geschil tussen de ULB en een studente die niet in het bezit was van een dergelijk attest. Het Hof oordeelt dat de verlenging van de verplichting om in het bezit te zijn van een dergelijk attest, een retroactieve werking heeft, vermits zij in werking is getreden na de aanvang van het academiejaar 2020-2021. Volgens het Hof staat het niet vast dat die retroactieve werking onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Het Hof besluit hieruit dat het decreet van 22 oktober 2020 in strijd is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in samenhang gelezen met het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.

1. Context van de zaak

Artikel 4 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 13 juli 2016 betreffende de studie diergeneeskunde bepaalt dat **men, om de studies diergeneeskunde na het eerste jaar te kunnen voortzetten, in het bezit moet zijn van een attest van toelating** tot het vervolg van het programma van de cyclus. Het aantal attesten is beperkt; om een dergelijk attest te verkrijgen, dient de student batig gerangschikt te zijn na een vergelijkend examen dat door de universiteit wordt georganiseerd. **Aanvankelijk was het decreet van 13 juli 2016 van toepassing tot en met het academiejaar 2019-2020.**

Het geschil betreft **een studente die het attest van toelating niet heeft verkregen**, vermits zij niet batig gerangschikt was na het vergelijkend examen dat de « Université libre de Bruxelles » (ULB) heeft georganiseerd. **Na aanvang van het academiejaar 2020-2021 vraagt die studente te worden ingeschreven in het tweede jaar van de studies diergeneeskunde.** De ULB **weigert** over te gaan tot de inschrijving omdat de studente niet in het bezit is van het vereiste attest en een verlenging, door de decreetgever, van de gevolgen van het decreet van 13 juli 2016 na het academiejaar 2019-2020 ter bespreking ligt. De studente betwist die weigering tot inschrijving

voor de voorzitter van de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel. Uitspraak doende bij hoogdringendheid op 22 oktober 2020, beveelt hij de ULB de studente voorlopig in te schrijven totdat de afgevaardigde van de Regering bij de ULB zich uitspreekt over het door de studente ingestelde administratief beroep.

Bij een decreet dat op dezelfde dag wordt aangenomen, op 22 oktober 2020, wijzigt de decreetgever het decreet van 13 juli 2016 in die zin dat het voortaan uitwerking heeft tot en met het academiejaar 2020-2021 (artikel 1). Er wordt gepreciseerd dat het decreet van 22 oktober 2020 uitwerking heeft met ingang van 1 juli 2020 (artikel 2).

Op 30 oktober 2020 **bevestigt de afgevaardigde van de Regering bij de ULB de weigering tot inschrijving**, om reden dat het decreet van 22 oktober 2020, daags voordien in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt, de gevolgen van het decreet van 13 juli 2016 heeft verlengd tot het academiejaar 2020-2021.

De studente vecht die beslissing aan voor de Raad van State. Die laatste beslist de uitvoering van de beslissing van de afgevaardigde van de Regering te schorsen. Toen de studente haar inschrijvingsaanvraag heeft ingediend, maakte het decreet van 13 juli 2016 het volgens de Raad van State niet mogelijk die aanvraag te weigeren. De Raad van State oordeelt dat het decreet van 22 oktober 2020, in zoverre het de weigering tot inschrijving van de studente verantwoordt, een retroactieve norm is die tot gevolg heeft de afloop te beïnvloeden van de gerechtelijke procedure die de studente heeft ingesteld voor de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel en dat die retroactiviteit niet behoorlijk is verantwoord. De Raad van State stelt daarnaast aan het Hof een vraag over de grondwettigheid van dat decreet in het licht van het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof oordeelt dat het niet bevoegd is om een gemeenschapsdecreet rechtstreeks te toetsen aan het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten, maar dat het een dergelijke controle kan uitvoeren door dat beginsel te combineren met de regel van gelijkheid en niet-discriminatie. Het Hof oordeelt dat het eveneens bevoegd is om een gemeenschapsdecreet rechtstreeks te toetsen aan het recht op onderwijs met inachtneming van de grondrechten, zoals gewaarborgd bij artikel 24, § 3, laatste zin, van de Grondwet. Die grondrechten omvatten het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.

Het Hof herinnert eraan dat **de niet-retroactiviteit van de wetten** een waarborg is die ertoe strekt rechtsonzekerheid te voorkomen. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende de gevolgen van een bepaalde handeling in redelijke mate kan voorzien op het ogenblik dat die handeling wordt gesteld. **De retroactiviteit is alleen verantwoord indien die onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.**

Het Hof stelt vast dat het academiejaar 2020-2021 is begonnen op 14 september 2020. **Het decreet van 22 oktober 2020** strekt ertoe de verplichting om in het bezit te zijn van een attest van toelating te verlengen tot het academiejaar 2020-2021 en heeft tot gevolg dat ervan moet worden uitgegaan dat het vanaf 1 juli 2020 niet mogelijk was een student in te schrijven die niet in het bezit was van een dergelijk attest van toelating tot het vervolg van het programma van de eerste cyclus van de studies diergeneeskunde. Dat decreet **heeft een retroactieve werking**, vermits het in werking is getreden op 8 november 2020, op een ogenblik dat het betrokken academiejaar reeds was begonnen.

De auteurs van het decreet van 22 oktober 2020 verantwoorden de retroactiviteit ervan door « de noodzaak om een wettelijke grondslag te bieden », door de « zorg om rechtszekerheid » en door de noodzaak om te beschikken over de evaluatie waarin het decreet van 13 juli 2016 voorziet.

Volgens het Hof **volstaan** dergelijke verantwoordingen **niet** om aan te tonen dat de retroactieve werking onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.

Het Hof besluit hieruit dat het decreet van 22 oktober 2020, in zoverre het een retroactieve werking verleent aan de verlenging van de gevolgen van artikel 4 van het decreet van 13 juli 2016 tot na het academiejaar 2019-2020, in strijd is met het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten, in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 24, § 3, eerste zin, van de Grondwet.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)